

Baba

1.

- Na egyél, kislány! Egyél már!
- Hagyd már békén! Nem látod, hogy halálra van rémülve? Minek hoztad ide?
- Nem hoztam, magától jött. Követett, mint egy kiskutya.
- A kóbor kutyákat el szokták zavarni, nem? Még csak ez hiányzott! Most jöttünk, alig három hete. Te meg beállítasz egy koszos gyerekekkel. És akkor azt mondod, hogy itt majd mindent előlről kezdhetünk. Hogy itt majd újra felragyog a te csillagod. Hogy itt majd én is újra az lehetek, aki voltam. Persze. Én meg etessem ezt a gyereket egész nap, gondoskodjak róla. Mit fognak szólni az emberek, ha ezt megtudják?
- Mit tudnak meg az emberek? Hogy enni adok egy kislánynak, vagy mit? Eszik, aztán elküldöm. Kész. Ne morogj már folyton! Amit mondtam, megmondtam. Minden úgy lesz, ahogy megígértem. Nem véletlen, hogy engem idehívtak. Alakulhatott volna minden sokkal rosszabbul is. Tudod, hogy ami történt, nem az én hibám volt. Egyél, szívem!
- Nem érti, amit mondasz. Fogd már fel! Csak rá kell nézni. Csak ül ott, öleli és bámulja azt a koszos rongybabát.
- Varrhatnál neki egy újat! Hisz ehhez értesz.
- Még hogy varrjak neki egy babát! Még mit nem! Van nekem épp elég dolgom a háztartással. Miért nem hozhattuk a lányt? Most mindent nekem egyedül kell csinálnom. És mégis, mikor tudjuk meg, hogy egyáltalán miért kellett ide jönnünk? Mikor hívatnak már?

A férfi körbenéz a sivár szálláson és a zsebéből lassan előveszi a pipadohányt. Leül a kemence mellé a padra. Komótosan megtömi a pipáját és egy kis bottal kivesz egy darab parazsat a kemencéből. Mikor végre meggyullad a nedves dohány, hátra dőlve beleszippant egy mélyet. Elégedett arccal fújja ki a füstöt majd a feleségére néz. A szeme egy kicsit párás - talán a füsttől -, megpaskolja maga mellett az ülőhelyet és újra hátradől.

- Épp ebben az ügyben voltam távol. Kérdezősködtem egy kicsit. Kerestem azt az embert, aki intézte az utazást, de már tovább is állt. Várjunk, azt mondták. Most még elég nagy a felfordulás itt és nem mi vagyunk a legfontosabbak. Ezt meg kell érteni. Még türelemmel kell lennünk.

Az asszony leül a férfi mellé a padra. Az ő szeme is kicsit párás, de biztosan nem a füsttől. A férfi átkarolja a felesége vállát és a kézfejével végigsimítja az arcát.

- Aztán lementem a faluba. Tudod, ma van a vásár. Nekem így mondták, bár emberrel alig találkoztam. Hogy az áruról ne is beszéljek. Azért végül vettem pár almát. Ahogy jövök vissza, ott ül a patak partján egy kövön ez a kis madár és pityereg. Te mit csináltál volna? Adtam neki egy almát és megkérdeztem, hogy mi a baj. Nézd meg! Ott van a kezében. Persze, azt sem eszi.
- Csak azt nem értem, hogy miért kellett idehozni. Van elég bajunk e nélkül is.
- Mondtam már, hogy nem hoztam. Csak nézett rám a nagy, sötét szemeivel és nem szólt semmit. Ekkor sarkon fordultam és elindultam haza. Egyszer csak jön velem szembe egy férfi és megszólít.
- Vigyázz a pénzedre, Uram. Egy kis fattyú követ. Ismerem én ezeket. Tolvaj szarka ez mind - mondja nagyhangon és mutogat a hátam mögé. - Majd én móresre tanítom a botommal.
- Ejnye, barátom. Hát nem látod, hogy csak egy kislány? Nem több öt-hat évesnél. Mit ártott ő neked? Mindenesetre köszönöm a figyelmeztetést, de most engedj utamra. Majd szemmel tartom.
- És ha tényleg tolvaj? - kérdezi az asszony és gyanakvóan méregeti a kislányt a szeme sarkából.
- Ugyan már! Hát mit lehet tőlünk ellopni? Nem maradt szinte semmink. De, figyelj csak ide! Ha már így alakult. Arra gondoltam, hogy maradhatna egy pár napig. Csak amíg megtudjuk, hogy kicsoda. Vagy, hogy élnek-e a szülei. Például.
- Eszik és elmegy. Te mondtad. - Az asszony egy határozott mozdulattal kisiklik a férje öleléséből. Feláll és szó nélkül a félbehagyott munkájához lát.
- Hallgass végig! - próbálkozik a férfi újra. - Már elmúltunk negyven évesek. És mindig is szerettünk volna gyereket. Már elfelejtetted? Ez a kislány még segíthetne is neked idehaza. Lehet, hogy árva.

Az asszony nem szól semmit, de a szemei szikráznak a dühtől. A feszültség kézzel tapintható a kis nyirkos, sötét konyhában. Mintha a kislány is megérezné, hogy róla szól a vita. Felnéz a férfira és a babáját még erősebben öleli magához.

- Baba. - Csak ennyit mond majd újra lehajtja a fejét.
- Hallottad? Apának szólított - fordul hitetlenkedve a férfi a feleségéhez. Az asszony nem szól semmit. Ő is lehajtja a fejét.

2.

Olyan izgatott vagyok, mint egy huszonéves, aki készül az első állásinterjúra. És valóban az első állásinterjúmra készülök, pedig már lassan negyven leszek. Valahogy úgy alakult az életem, hogy eddig erre nem volt szükség. Eddig mindig engem hívtak, ha erősíteni kellett egy csapatot és én mentem is, ha a feltételek adottak voltak. Van tapasztalatom a szakmámban, de a világ kicsit megváltozott. Sok az eszkimó és kevés a főka, ahogy mondani szokták. Mikor én tanultam, százhusz építész végzett egy évben. Ma ez a szám a tízszerese. Minden bokorban van egy, aki csak arra vár, hogy valami lehetőséget kapjon. Nem kell ennyi építész, lássuk be! Legalábbis szerintem nem kell.

Ma délelőtt felhívott egy ismeretlen nő. Persze, pont sorban álltam a postán és először nem értettem, mit akar. Azt mondja, hogy attól az irodától telefonál, ahova beadtam az álláspályázatomat. Kösz. Beadtam vagy tíz helyre. Azt mondja, hogy nem tudja megnézni a portfóliómat a számítógépen, mert csak fekete képek látszanak. Az önéletrajzomat már kinyomtatta, de szeretné a portfóliót is, mert neki az a dolga, hogy mindent előkészítsen a főnöknek. Ok. Kérdeztem, hogy hányan jelentkeztek. Olyan harmincan, de a főnök két új munkatársat is akar. Kösz. Mondtam, hogy majd visszahívom. Sorra kerültem, úgyhogy letettem.

Mikor végeztem, elgondolkodtam egy kicsit. Nem tudják megnézni a portfóliómat? De kit érdekel ez, ha „olyan harmincan” jelentkeztek? Legfeljebb fölvesznek valaki mást. Sejtettem, hogy mi lehet a hiba és ha úgy van, tíz perc alatt megoldom otthon. Ki ez a nő? Valami stréber, akit az összes kolléga utál? Aki mindent túlbonyolít és folyton okoskodik?

Mindenesetre, egy fél óra múlva visszahívtam, mert ezt amolyan isteni jelnek véltem. Már néhány hónapja kerestem egy megbízható munkahelyet, ez a vállalkozósdí most már nem nekem való. A világ kicsit megváltozott. Az emberek nem fizetnek. Vagy nem akkor, nem úgy és nem annyit. Próbáljuk meg, gondoltam. Isteni jel, nem? Mondom, hogy ki vagyok és kezdem mondani, hogy mit akarok. Nem kell, tudja ő, hogy ki vagyok. Már kinyomtatta és a főnök meg is nézte. Ráérek-e délután 6-kor. Persze, mondom, este 6-kor ráérek.

Még mindig rekkenő a hőség. 4 perc van még hatig. Én pontos ember vagyok, úgyhogy várok a kapu előtt. Kijön egy öreg hölgy a lépcsőházból egy műanyag esőkabátba öltöztetett lihegő tacsóval. Hova lesz, csak nem az Északi-sarkra? – kérdezem viccesen. Az öreg hölgy nem veszi a poént. Becsapja az ajtót maga mögött.

Ez az aszfaltdzsungel teljesen megvisel. Legalább negyven fok. Érzem, hogy egy kövér izzadságcsepp gördül le a hátamon. Talán télen kellene állást keresnem. Vagy soha. A feleségem, Baba, megveregeti a hátamat, majd a kezét a nadrágjába törli. Ideje csengetni.

Ő majd megvár egy cukrászdában a Ráday utcában. Elvégre a könyvtárosok nyáron szabadságon vannak és egy krémest ilyenkor meg lehet engedni. Persze. Az építészek nincsenek szabadságon?

- Mikor tudnál kezdeni? – kérdezi a jövődöbeli főnököm, ahogy a papírjaimat lapozgatja.

Legalábbis a kérdésből azt szűröm le, hogy ő a jövődöbeli főnököm. Gondolom, húzok egy meglepőt és előadom a roppant elfoglaltat.

- Lássuk csak! Ma van csütörtök. Tulajdonképpen hétfőn kezdhetek. Majd úgy intézem - teszem hozzá az izzadt homlokomat törölgetve.
- Ezt a választ vártam. Van kedved lejönni velem vidékre szombaton? Úgy értem, most szombaton. Van egy sürgős munkánk, amit neked szánok. Mi a véleményed?
- Persze. - Mit lehet erre mondani?

Ahogy kilépek a főnöki irodából, a stréber máris az utamat állja.

- Kérem a személyi igazolványodat. - Kicsit hátrahőkölök. - Lujzi vagyok, megírom a munkaszerződést, de előtte bemutatlak a kollégáknak.
- Honnan tudja, hogy felvettek?
- Ákos felmutatta a hüvelykujját, mikor kijöttél. De mostantól tegeződünk.

Drága Lujzi. Soha senkivel nem dolgoztam együtt, sem korábban, sem azután, aki csak a nyomába ért volna. Annyi segítséget kaptam tőle a munkám során, hogy azt el nem lehet mondani. Ő volt a nagybetűs Titkárnök.

- Na, hogy ment? - kérdezi Baba két tekintélyes krémes romjai fölött.
- Felvettek.
- Tényleg? Mégsem olyan rossz a helyzet, ahogy lefestetted. Sok az eszkimó, mi? És mikor kezdesz? Hétfőig elmehetnénk gombászni. Tudod, hogy nekem már hétfőn menni kell.

Baba arca ragyogott. Vége az otthon ülésnek. Végre igazi feladat. Olyan, ami kell nekem. Tudta ő, jobban, mint én.

- És mikor kezdesz? - kérdi újra, mert nem válaszoltam.

Még éreztem valami benuvátságot magamban. Fogalmam sem volt, hogy mire mondtam igent. Fogalmam sem volt, hogy milyen élet kezdődik számomra. Odaintettem a pincért és kértem egy sört. Krémessel nem élek.

- Hát, az a helyzet, hogy szombaton.
- Normálisak ezek?
- Azt nem tudom, majd meglátjuk.

3.

Ahmed idegesen toporog a szűk és levegőtlen folyosón. Végre eljött a nap. Reggel a felesége olyan nyugtalan volt, hogy ez teljesen átragadt órá is. Most úgy érzi magát, mint aki a kivégzésére vár. Mint aki türelmetlenül rója a köröket szűk cellájában, hogy végre bekövetkezzen az, ami elkerülhetetlen. Mikor néhány hete útnak indultak, Ahmed még tele volt reménnyel. Ígéreteket kapott, új lehetőségekről beszéltek neki. Persze választása nem volt. Talán most az asszony is végre megnyugszik, gondolja, ha jó hírekkel térhet haza. De ki tudja? Érzi, ahogy a kétség és az aggodalom kezd eluralkodni a gondolataiban, mikor végre nyílik az ajtó.

- Bemehetsz, effendi. Ibrahim pasa fogad.

A pasa egy magas emelvényen ül, körülötte gyümölcsökkel és süteményekkel roskadásig megrakott tálcák. Ahmed letérdel, majd a homlokával megérinti a kőpadlót. Néhány másodpercig vár, nem igazán tudja, hogy mi ilyenkor a teendő.

- Állj fel, barátom és gyere közelebb. Hagyjuk a formaságokat. Te itt vendég vagy.

Ahmed felegyenesedik és alaposabban szemügyre veszi a környezetét. A terem egyik végében áll a színes párnákkal telezsúfolt trónus, de egyébként maga a helyiség szinte teljesen üres. A hatalmas üveglapokon árad be a fény, olyan erővel, hogy Ahmednek eleinte hunyorognia kell. Nagy a kontraszt a sötét folyosóhoz képest és ez a bizonytalanságérzetét tovább erősíti. A pasa mögött tisztos távolságra egy szolgáló áll, kezében arany boroskannával. A falak mentén további szolgálok várakoznak ugrásra készen és a bejáratoknál két-két katona őrködik szigorú tekintettel, kezükben hosszú lándzsákkal. Ahmed egy apró, pici pontnak érzi magát a hatalmas Oszmán-birodalom pompájához képest.

- Hozzatok még bort, aztán elmehettek. Mindenki. - A pasa tapsol a feje felett, mire az egész siserehad mozgásba lendül. Egy perc múlva az egész terem üres.

- Gyere közelebb és ülj le ide, velem szemben. Már sokat hallotam rólad és régen vártam, hogy találkozhasak veled. Tölts magadnak bort vagy egyél szőlőt, ha azt jobban szereted.

Ez a mézes-mázas fogadtatás teljesen meglepi Ahmedet, de valahol legbelül érzi, hogy ez csak színjáték. Ez a befolyásos ember valami olyat akar tőle, ami rosszul is elsülhet.

- Úgy tudom, hogy te tanult ember vagy - kezdi a pasa. - Kereskedő voltál, gazdag ember, de tönkrementél. A kalózok elsüllyesztették mindkét hajódat és az egész rakomány odaveszett.

- Így volt, nagyuram! De nem az én hibám, hogy ... - A pasa felemelt kézzel megállítja a szabadkozást.

- Persze, hogy nem a te hibád. Tudom, hogy jó kereskedő voltál. Mindazonáltal azt is gondolom, hogy becsületes ember vagy. Mikor mindened a tengerbe veszett, eladtad a házat és minden vagyodat pénzzé tetted, hogy kifizethesd a megbízódat. Ezt nagyra értékelem és épp ezért vagy itt.
- Nem egészen értem, nagyuram.
- Azt gondoltad, hogy azért hivattalak ide, mert névrokona vagy a magasságos Ahmed szultánnak, aki fiatal kora ellenére mára már a legnagyobb szultánok közé verekedte magát az Oszmán-birodalom fennállásának történetében? - A pasa mosolyog.
- Áldassék a neve! - Ahmed erre nem igazán tud okosabbat kitalálni és feszülten várja, amíg a pasa tölt magának a borból.
- Őszinte leszek hozzád. Te bajban vagy és én is bajban vagyok. Olyan emberre van szükségem, akiben megbízhatok. Talpnyaló van itt körülöttem épp elég. A birodalom nagyszabású építkezéseket rendelt el. A pénz rendelkezésre áll, de nem korlátlan. A szultán továbbra is számít az adóbevételekre.
- Nagyuram, nem értek én az építkezéshez.
- Nem is kell. Viszont értesz a pénzügyekhez. Az lesz a dolgod, hogy minden egyes dukátot megspórolj a szultán számára. Ha elégedett leszek a munkáddal, fényes jutalomban részesülsz és néhány év múlva elbocsátalak, hogy újra a saját lábadra állhass. Mit szólsz hozzá?

Ahmed megpróbálja végiggondolni az ajánlatot. Levesz egy kisebb fürt szőlőt az egyik tálcáról, hogy időt nyerjen. Aztán átfut az agyán, hogy most sincs választása. De mi lesz, ha a pasa nem lesz elégedett? Nyilván a „minden egyes dukátot” úgy gondolja, hogy azért neki is maradjon épp elég. Veszélyes ez a megbízás, ezzel máris tisztában van.

- Látom, hogy gondolkozol. Nem akarlak sűrgetni. Adok pár napot, amíg megfontolod a válaszat és a részleteket majd akkor megbeszéljük. Addig is csak annyit, hogy az első épület egy fürdő lesz. Már van egy kisebb, mint bizonyára tudod, de az csak gőzfürdő. Az a nőké lesz. A férfiaknak építünk egy sokkal nagyobbat. Van itt nem messze egy melegvízű forrás, ami csak úgy felbugyog a mélyből. Oda járnak a parasztok fürödni már ősidők óta. Azt mondják, hogy az a víz csodákat tesz a fáradt vagy beteg testtel. Gondolkozz az ajánlatomon! Most elmehetsz, majd hívatlak.

A pasa újra összecsapja a tenyerét a feje fölé, mire a szolgálók és katonák serege azonnal megjelenik. Ahmed kicsit kábult fejvel feltápászkodik a párna-rengetegből és útjára indul.

- Várj csak egy kicsit. Úgy hallottam, hogy befogadtál egy kis magyar lányt.

Ahmed arcára kiül a csodálkozás és ezt nem is tudja titkolni. Igaza volt a feleségének, gondolja. Itt mindent, mindenkiről tudnak.

- Én csak megsajnáltam szegényt. Még nem döntöttük el a feleségemmel, hogy mi legyen vele.
- Ne szabadkozz! Semmi kifogásom. A szultán békét akar a birodalmában és számít az együttműködésre az itt élő népek között. A magyarok adója épp olyan jó, mint bárki másé és ezért nem törekszünk ellenségeskedésre. Te talán jó példát tudsz mutatni másoknak is. Hogy hívják a gyereket?
- Nem tudom, nagyuram. Nem tud törökül, mi meg nem beszélünk magyarul. Egyébként nem túl bőbeszédű. Eddig csak egyetlen szót mondott. Az apjának hívott.
- Nem értem. Mit mondott?
- Azt mondta, hogy baba.

A pasa értetlen arccal néz vissza Ahmedre, majd hirtelen hangos nevetésben tör ki.

- Hát ide figyelj, tudatlan barátom. A baba törökül azt jelenti, hogy apa. Viszont magyarul így hívják a karonülő csecsemőket vagy például azokat a kis játékfigurákat is, amivel a kislányok szoktak játszani. Azonkívül lehet ez egy kedves megszólítás. Persze kislányoknak. Esetleg nagyobbcskáknak is, ha érted, mire gondolok. Mindenesetre jól megnevettettél, ezért azt akarom, hogy legyen a neve Baba. Még, ha török fül számára furcsán is hangzik. És persze neveljétek hithű és alázatos töröknek! Most menj!

4.

- És mégis, hova mentek? Vagy mondtad? - ordít Baba a konyhából.

Persze, bekapcsolta a vízfóralót. Én arra gondolok, hogy lenne egy csomó feladat számomra ezen a világon. Nem feltétlen az, hogy szombaton egy számomra ismeretlen pofával kirándulásra induljak. Talán fel kellene találnom a „pofa be” vízfóralót e helyett. Vagy valami mást.

- Fogalmam sincs. De biztos nem mesze - ordítom vissza. Nem hallja, azt gondolom.
- Akkor miért kell ilyen korán indulni? Még csak fél hét. Azt mondtad, nyolcra kell ott lenned.

Ezek szerint hallja. Nem izgatja ez a vízfóraló kérdés.

- Biztosan vissza akar érní ebédre. Szombat van, nem?

Végre jön a reggeli. Gazdag, ahogy kell. A reggeli fontos. Együtt. Egy kis csomag van a kezében. Szalvétába tekerve. Gyanakvóan nézem, ahogy beteszi a táskámba.

- Tessék az ebéded. Ha nem érnétek vissza délre.

Persze, esik az eső. Meleg nyári eső. Olyan áztató. Az egyik kezemben az aktatáskám, a másikban az esernyő, amit Baba kifejezett parancsára voltam kénytelen elhozni otthonról. Hogy nézne ki, ha bőrig áznál a szép új ingedben. Mondta. Az ingem új, kétségtelen. És az esernyő is. Ha az ember állást keres, muszáj felfrissíteni a ruhatárát. Mondta ő. És vett egy esernyőt. Az inget én vettem.

Mérlegelem, hogy az esernyőt kidobom az első kukába. De kukát nem látok sehol. Rá akarok gyújtani és csak két kezem van. Mérlegelem, hogy az aktatáskámat dobom ki. Inkább mégis az esernyőt. Nem, az ajándék. Bízunk benne, hogy fogsz munkát kapni. Mondta. És kaptam az esernyőt.

Várok az iroda előtt számban egy cigarettával, egyik kezemben az aktatáskámmal, a másikban az esernyővel. Várok Ákosra. Nem jön. Persze bemenni nem tudok. Nem kaptam kódot. Kijön az öreg hölgy. A táskán most meleg, téli pulóver van.

- Esik - mondom.
- Be akar menni? - kérdezi tőlem és tartja az ajtót.
- Nem. Nem ismerem a kódot az irodához. Az építészirodához, az ötödiken.
- Maga építész? Nem úgy néz ki.

Ebben maradunk. Épp azon gondolkodom, hogy hogy néz ki egy építész, mikor csörög a telefon.

- Te, hol a csudában vagy? Már háromnegyed kilenc. Itt vártam az autónál. Nem tudtam a számodat, muszáj volt visszamennem a lakásba, hogy felhívjam Lujzit. Most innen hívlak a lakásból. Mindenki tudja, az egész szakma, hogy nincs mobilom. És nem is lesz. Meggondoltad magad? Azt hittem, hogy számíthatok rád.
- Persze Ákos, számíthatsz rám. - Körbenézek, hol lehet az autó. Ez egy egyirányú, szűk utca és nem könnyű úgy megállni, hogy én azt most ne látnám. Semmi.
- Te, Ákos! Én már itt várok egy olyan bő félórāja. Itt, az irodánál. Kicsit több.
- Mondtam, hogy a lakásomhoz gyere. Itt az autó. Ott nem lehet parkolni. Mindegy, várj ott, két perc.

Kicsit rosszul érzem magam, mikor beszálok az autóba. Nem mondta, hogy hova menjek. Emlékeznék.

- Én azt hittem. . . - Ákos megállít a gondolatmenetemben.
- Nem jól indul ez a munka. Mi a véleményed?
- Azt hittem, hogy itt kell találkozunk. Azt sem tudom, hogy hol laksz.

- Én erről az új megbízásról beszélek. Már el kellett volna kezdeni. Ilyen munkát még nem csináltál, ha jól értettem. Ez egy nagyon összetett feladat és nincs sok időnk. Valamit le kell tenni az asztalra két hét múlva. Legalább vázlatokat.

Ákos gyorsan vezet. Aggasztóbb, hogy a szabályok sem izgatják különösebben. Az Andrassy úton átszáguldunk egy piros lámpán. Egy keresztutcánál. Szerencsére szombat reggel van és ilyenkor még mindenki alszik.

- Piros volt - mondom.
- Láttam, nem jött senki.

Kénytelen vagyok belátni, hogy igaza van. Nem jött senki.

- Tulajdonképpen hova megyünk?
- Nem mondtam? Egerbe. Voltál már Egerben, ugye? Na akkor biztosan ismered a Török-fürdőt.

Nem vagyok én valami reumás vénasszony. Honnan ismerném? Gondolom magamban, miközben telepatikus úton próbálom valahogy lassabb iramra bírni az autót. A kísérletem sikerrel jár, mert a következő piros lámpánál megállunk.

- Persze. - Ezt a tömör, rövid mondatot sokkal alkalmasabbnak vélem az adott szituációban, mintha megint magyarázkodnom kellene.

Már kint száguldunk az autópályán, mikor Ákos belefog a Török-fürdő részletes történetébe. I. Ahmed oszmán szultán, uralkodik 1603 és 1617 között. Fiatalon, mindössze 27 évesen hal meg, valószínűleg tifuszban. Ebben a történészek bizonytalanok. Már a tifuszban, nem Ahmedben. Sorolja vég nélkül az adatokat, miközben én olyan erővel szorítom az anyósülés mellett lévő kapaszkodót, hogy már sajog a kezem és fehérek az ujjaim. Ebben a percben meg vagyok róla győződve, hogy az autógyárak Ákos miatt szerelnek kapaszkodót minden autóba. Ki tudhatja, hogy milyen autót vesz legközelebb?

1610, Szarhos Ibrahim egri pasa. Egyébként tudod, miért hívták Szarhosnak? Ez azt jelenti törökül, hogy részeges. Bevallom, hogy nem erre gondoltam. Még csak Hatvannál járunk, de én már mindent tudok az egri vilajetről, vagy hogy van-e különbség a beglerbég és a pasa között. Mint kiderül, az égvilágon semmi.

Mindeközben azon gondolkodom, hogy hogyan lehet valaki ilyen szórakozott és ugyanakkor ilyen nagytudású. A szórakozottságot abból állapítom meg, hogy még mindig megy az ablaktörő, pedig már Gödöllőnél elállt az eső. Iszonyúan nyikorog a száraz szélvédőn, de most nem merek szólani. Mégiscsak új vagyok ennél a cégnél. Talán azt a piros lámpát sem kellett volna megemlítenem. Azért mostanra már teljesen meg vagyok győződve arról, nem mondta, hogy a lakásához menjek.

Persze, azt tudom, hogy a legnagyobb művészek vagy tudósok jelentős része szórakozott. Talán kell az, hogy az ember kikapcsolja az agyának egy részét annak érdekében, hogy más rész sokkal hatékonyabban működjön. És azt is tudom, hogy Ákos Ybl-díjas építész. Én meg nem. De most a hangsúly a „jelentős” szón van. Lehet, hogy én a kisebbséghez tartozom?

- Te, hívd fel Jánost és mondd meg, hogy kicsit késni fogunk! - szakítja meg hirtelen a török fürdőszokásokról szóló gondolatmenetét.
- De ki az a János? A számát sem tudom - mondom, miközben az jut eszembe, hogy megint akadékoskodom. Lehet, hogy ilyesmit az embernek magától kellene tudnia?
- Akkor hívd fel Lujzit! Mondom a számot.
- De szombat van. - Máris érzem, hogy ezt nem kellett volna mondani. Ki tudja? Este hatkor még az egész iroda dolgozott. Már akkor furcsállottam.
- Lujzira mindig számíthatsz. Ezt tanuld meg már most. Te még azt sem tudod, hogy mit akarsz, már meg van csinálva. Szerintem már várja, hogy mikor hívjuk. Érzéke van hozzá.

Hívom Lujzit és mondom, hogy ki vagyok. Nem kell, már várta a hívást. Milyen színű nadrág van rajta? Ez a kérdés egy kicsit váratlanul ér, de elhatározom, hogy nem mutatom. Ki tudja? Lehet, hogy ez a kandi kamera és most az egész iroda rajtam röhög? Talán az egész ország? Sötétkéek. Mondom ártatlan arccal, miközben a kamerát keresem a szemeimmel. Sejtettem. Mondja Lujzi, mintha ezt valóban lehetne sejtteni. Most azon tűnődöm, hogy ha megállunk valahol az autópályán, akkor bemegyek a wc-be és az ablakon át megszököm. De Lujzi folytatja. Tegnap eltette a telefonszámokat a barna nadrágja zsebébe és megesküdt, hogy azt fogja felvenni. Háromszor eskettem meg, mert már ismerem. Úgy látszik kevés volt. Mondom a számot és ha még kell valami, nyugodtan hívjál! Ákos szeret telefonálni, bár neki nincs mobilja.

Miután elintézem a telefont, Ákos ártatlan arccal folytatja gondolatmenetét pont onnan, ahol abbahagyta. Szerencsére már egy ideje lekanyarodtunk az autópályáról és látok egy táblát. Azt állítja, hogy Eger 7 km-re van. Elkezdek bizakodni benne, hogy épp bőrrel megérkezünk.

- Ott tartottam, hogy az a legérdekesebb a Török-fürdőben, hogy a termálvíz egyszerűen csak föltör a földből és a medencék kőpadlója közötti réseken beáramlik. Nem kell szivattyú, meg különböző hókusz-pókusz. Ez nagyon ritka. Volt ott régen egy termálvízű tó, amiben a helybeliek fürödtek. Olyan, mint A Tenkes kapitányában a fürdőjelenet. Emlékszel? „Fölkenem a vállamra ezt a nemes iszapot.” Bár az nem Egerben volt. Szóval, a törökök egyszerűen csak ráépítették a forrásra az épületet és

minden meg volt oldva. Azért, van néhány trükkös rész. Majd meglátod. Nem voltak buta emberek a törökök. Egyébként mindjárt megérkezünk. Te elkezdted a felmérést, én addig beszélek Jánossal. Most tizenegy múlt, kettőre kész vagyunk, ebédünk valahol és indulunk haza. Hoztad a mérőszalagot, ugye?

Áldom az eszemet, hogy nem szokásom különösebb rendet csinálni a táskámban. A mérőszalag és a lézeres távmérő, amiket olyan három hete használtam, épp nálam vannak. Ezt most nem isteni szerencsének vélem, hanem inkább egy jelnek arra, hogy kezdek beletanulni az itteni furcsa szokásokba. Nem olyan könnyű engem zavarba hozni.

Végre megérkezünk Pestre és kiszállok az Iparművészeti Múzeumnál. A legnagyobb gondom most az, hogy 11 után már nem jár a metró. Az, hogy az ebéd is elmaradt, kevésbé izgat. Majd megeszem a szendvicset út közben, amit Baba csomagolt, gondolom és elkezdek gyalogolni hazafelé. Legalább az eső nem esik. Állapítom meg és rágyújtok. Nehéz nap volt és most jólesik a cigaretta. Te szent ég! Hol az esernyő?

5.

Ahmed a patak partján ül, azon a kövön, ahol a kislányt először megpillantotta. Előveszi a pipáját és a dohányzacskót. Van még egy bő órája az indulásig. Úgy számítja. Tüzet csihol és az első néhány szikra után a dohány lángra kap. Máris meleg van, pedig a nap csak nemrég kelt fel. Lassan, megfontoltan szívja a füstöt, mint mindig, mikor gondok nyomasztják. Ez általában megnyugtatja.

Hosszasan szemléli az ismerős tájat. Embert szerencsére nem lát. Most nincs is kedve senkivel szóba elegyedni. Tizenkét év telt el, mióta először megpillantotta ezt a környéket és most úgy érzi, hogy elveszít valamit. Valami értékes, valami fontos eltűnik az életéből. A szíve mélyén tudja, hogy semmi sem lesz már ugyanolyan, mint előtte.

A kaftánja ujjából előhúzza egy gyűrött papírdarabot és lassan olvasni kezdi. Nem először, nem is másodjára. Csak a feleségének felolvasta vagy egy tucatszor az utóbbi két napban. Az asszonynak nem volt türelme az éjszakába nyúló leckékhez, mikor ő Babát tanította olvasni. Hát most vessen magára! Minden szót, minden mondatot már kívülről tud, de olvasni más. Nézni a girbe-gurba betűket, az oly jól ismert kézírást. A magyar szöveget. Letöröl néhány könnycseppet az arcáról, majd feláll. Ideje indulni.

A piactéren már gyülekeznek az emberek. A négy ökrösszekér készen áll, a katonák a lovaikkal vannak elfoglalva. Vannak vagy ötvenen, talán százan is. Ezekben az időkben nem biztonságos az utazás. Ahmed arca elkomorul, mikor az előttük álló többhetes útra gondol. Talán maradni kellett volna, de már késő. Ő kérte az új pasát, hogy mentse föl a további

szolgálat alól. A fürdő és egy dzsámi elkészült, a minaretre csak évek múlva kerül sor. Így érvelt a pasának, aki végül beadta a derekát. A jussát tisztességesen kifizette, még többet is annál, mint amire Ahmed számított. Persze nem aranyban, bár a pasa felajánlotta. Ahmed, mint egykori kereskedő, a váltó mellett döntött. Az most biztonságosabb. A pasa pecsétjével ellátott váltó most ott lapul a kaftánjában, ahova a felesége gondosan bevarrta. Majd a szultán kincstára odahaza kifizeti. E felől nincs kétsége.

Ahmed megindul a szekerek felé. Az egyikén megpillantja a feleségét és felszáll mellé. Tegnap úgy döntött, hogy ő is a szekéren fog zötykölődni. A lovaglás már nem neki való és a feleségének is kell a vigasztaló szó. A lovasok parancsnoka felemelt kézzel jelet ad az indulásra és a szekér egy erőteljes rántással nekiindul a hosszú és veszélyes útnak.

- Megtetted? - kérdezi a felesége.
- Igen, de ezt már megbeszéltük. Ide tartozik, nyugodjon magyar földben.
- De a levelet nem?
- Azt nem.

Szótlanul ülnek egymás mellett. Ahmed tökéletesen tisztában van vele, hogy min töpreng a felesége, de most neki sincs ereje a beszélgetéshez. Vitához meg még annyira sem. Lesz rá épp elég idő hazáig. Hol egyikük, hol másikuk pillantgat hátrafelé és az életük egy darabja lassacskán a reggeli pára homályába vész. Hosszú idő után, mikor már ismeretlen vidéken járnak, az asszony átöleli a férje vállát és hangosan felsóhajt.

- Olvasd fel a levelet! De úgy, hogy én is lássam azokat a fura betűket.

Ahmed újra előveszi a kaftánja ujjából a gyűrött papírlapot és egy mély lélegzetet vesz. Aztán olvasni kezdi.

Drága Szüleim!

Bocsássátok meg, hogy a búcsúzásnak ezt a módját választottam. Sokat tépelődtetek, mielőtt Ahmed papa elment a pasához és tudtam, hogy természetesnek veszitek, hogy én is veletek tartok. De én nem tudok. Mit kezdenék én ott? Idegenben.

Köszönök mindent, amit értem tettetek és tudom, hogy most nagyon szomorúak vagytok. Én is az vagyok. Köszönöm, hogy gondomat viseltétek, mikor kicsi voltam és tanítottatok, mikor eljött az ideje. Tizenhét éves vagyok és most már meg kell tudnom állni a saját lábamon. Aisa mamától megtanultam mindent, amit a háztartásban tudni kell. Ahmed papának köszönhetően tudok írni, olvasni és számolni. Három nyelven beszélek, az anyanyelvemen kívül. Emlékszel papa, egyszer azt mondtad,

hogy még egyszer kereskedő lesz ebből a lányból. Nagyon jó kereskedő. De én nem török ilyen babérokra. Egyelőre nem.

Köszönöm, hogy úgy szerettek, mintha az édes gyereketek lennék. Én is ugyanúgy szeretlek benneteket. Bocsásd meg Aisa mama, hogy sosem akartam felvenni azokat a szép török ruhákat, amiket te varrtál nekem. Még akkor sem, mikor Ibrahim pasához mentünk, hogy megismerjen engem. Tudom, hogy ezzel sok gondot okoztam Ahmed papának a munkája során. Bocsásd meg Ahmed papa, hogy sokszor nem voltam hajlandó törökül tanulni. Mert én magyar vagyok, mondtam. De aztán elmagyaráztad nekem, hogy attól nem vagyok kevésbé magyar, ha tudok törökül is.

Sokat makacskodtam, beismerem. Mégis úgy gondolom, hogy én itt születtem és itt is akarok majd egyszer meghalni. Itt ismerem minden fát, bokrot. Ismerem az emberek szokásait és észjárását. Itt érzem otthon magam. Emlékszem, Aisa mama mennyit sírt eleinte, mikor idekerültetek. Most már tudom, hogy miért. Te is emlékszel, mama? Minden idegen és bizonytalan volt. Ha egy madarat megfosztanak a fészektől, előbb-utóbb elpusztul.

Be kell fejezzem a levelet, mert lassan hajnalodik és el kell indulnom. Ne aggódjatok miattam, mindent elrendeztem. Remélem, hogy ott, a ti hazátokban ti is boldogok lesztek. Még egyszer mindent köszönök és öllelek benneteket.

Baba

És még annyit. Bocsásd meg papa, hogy magyarul írok. Nekem sokkal könnyebb. De a kezdőbetűket kifestettem, ahogy te tanítottad.

Ahmed fölneéz a papírból és elengedi a felesége kezét. Most veszik észre, hogy olyan erősen szorították egymást, hogy az ujjaiak sajognak és teljesen elfehéredtek. Ahmed lehajtott fejjel a pipája után matat a szekérderékban. Aisa a könnyeit törölgeti. A szekér lassan, zötyögve halad egy ismerős-ismeretlen világ felé.

Epilógus

Sok-sok év eltelt azóta, hogy a Török-fürdőt terveztük. Az építésiroda már nem létezik, Ákos is meghalt néhány éve. Az emberek szétszéledtek, mindenki teszi a dolgát. Elgondolkozom, vajon mi lehet velük? Hány szép évet töltöttünk együtt és mennyi nagyszerű, közös munkánk volt. Mégis, mind közül számomra ez az egri munka volt a legcsodálatosabb. Ez volt az első munkám az irodában és én kezdtem el rajzolni a terveket. Persze Ákos elgondolása szerint. Aztán, ahogy a terv épült és terebélyesedett, már nem győztem egyedül. Beszállt az egész iroda. A munka két évig tartott. Sok áldozattal, nehézséggel és sok örömmel. Mikor egy épület elkészül, az ember már csak a szépre emlékezik. Ez így van rendjén. Az épület beszél-jen önmagáért. Azt hiszem, hogy a Török-fürdő esetében ebben nincsen hiba.

Hogy miért mesélem el mindezt? Mert épp költözködünk és ilyenkor egy kicsit számot vet az ember az életével. Hogy mit ért el és még mi vár rá. Egy korszak lezárul és egy új kezdődik. A bútoraink szépen felsorakoztatva várják a szállítókat, a holmink dobozokban, gondosan becsomagolva. Leülök egy fotel sarkára, ahol még egy kis helyet találok. Kezemben az a piszkos rongybaba, amit Egerben, az építésvezetőtől kunyeráltam el. Az irodájában porosodott egy polcon, mielőtt hazahoztam. Most előkerült.

- Te még mindig babázol? - kérdezem, ahogy leveszem a babát a polcról.
- Ja, az? Az új vízgépészeti helyiség alapozásánál találtuk. Egy bádogdobozban volt. Olyan gondosan le volt zárva valami viaszfélével, hogy egy csepp víz sem volt benne. Több, mint fél óráig tartott, mire ki tudtuk nyitni. Azt látnod kellett volna! Mindenki azt hitte, hogy valami kincs van benne. Bevallom, én is.
- Te, nem kellett volna megmutatni a műemlékeseknek? - töprengek, ahogy a babát vizsgálom.
- Ugyan, csak egy vacak baba. Mit kezdenének vele? Miről tudna egy ilyen baba nekik mesélni?

Hát! Én nem tudom.